

[Edvard Sørensen.]

politik for Danmark en farbar vej. Vil vi leve som et frit folk, må vi selv vise vilje til livet. Vilkåret for, at vi sammen med andre demokratiske lande kan arbejde for en varig frihed og fred, hvad der er alle danskes ønske, er, at vi, der ikke ønsker at påtvinge andre vor politiske opfattelse, må tage vort ansvar sammen med de andre lande, der vil værne om demokratiet og om de enkelte landes selvstændighed. Holder vi os udenfor dette, lægger vi vort land blot gennem en isolationspolitik, vil ingen længere interessere sig for Danmarks frihed og selvstændighed efter en eventuel kommende stormagtskonflikt. Der, vi ønsker, er at være med i et arbejde for folkeligt, økonomisk og forsvarspolitisk at højne levevilkårene, styrke friheden og dermed demokratiet og skabe et grundlag for at bevare freden.

Den situation, vi står i, har jo hverken vi og sikkert heller ikke noget andet demokratisk land ønsket. Det er Rusland, der bærer skylden derfor ved gennem sin udvidelsespolitik for kommunismen og ved sin placering ved krigens afslutning at have draget adskillige lande indenfor jerntæppet og ved misbrug af sin vetoet at have umuliggjort det for De Forenede Nationer at løse fredsproblemet for hele verden. Med de erfaringer, vi har fra sidste krig, hvor det var Hitlers styrke, at han kunne tage eet land ad gangen, fordi demokratiene var uenige og uforberedte, er det naturligt, at vi, for hvem friheden er hellig, sætter skulder ved skulder. Mon der er mange, der tror, at sidste verdenskrig var kommet, hvis der var blevet slået til, dengang Hitler gik ind i Rhinområdet? Man bøjede af dengang, man bøjede af i München, og det gav blod på tanden, og verdenskrigen kom.

Det er vel naturligt, at jeg på mit partis vegne gør rede for vor stilling til de problemer, der knytter sig til det spørgsmål, vi skal drøfte her i dag. Da Tyskland kapitulerede i 1945 og vi så den nød og elendighed, der var fulgt i krigens spor, gik vi enigt fra dansk side ind i et hjælpearbejde, hvor vi gennem ydelse af mad, klæder og lægehjælp øvede vor indsats for at mildne nøden og elendigheden. Danmark har på den konto brugt mange millioner. Jeg siger det ikke, for at vi skal høste tak derfor. Jeg mener, det har været Danmarks simple pligt at være med i det arbejde, og at vi må fortsætte med det, så længe der er nød tilstede. Senere kom spørgsmålet om den økonomiske genrejsning, og vi fik tilbud om Marshallhjælp, den Marshallhjælp, som skulle gøre det

muligt i hurtigere tempo at genrejse Europa økonomisk, end det ville være muligt ved egne kræfter. Dels gennem den hjælp, dels gennem det samarbejde, der er mellem Marshalllandene, er der skabt muligheder for en øget produktion og derved en højere levestandard indenfor disse lande, end det ville have været muligt ved egen hjælp.

Da spørgsmålet om Marshallhjælpen kom frem, tog venstres regering straks positiv stilling. Der var på det tidspunkt nogen betænkelighed fra visse sider ved at gå ind i dette genrejsningsarbejde, og også vore nabolande havde visse betænkeligheder, men venstre tog sin stilling, og de nordiske lande fulgte efter. I dag tror jeg, alle vil erkende, at det var et rigtigt skridt, der blev taget. Fra venstres side ønskede vi da i samarbejde med de demokratiske lande at nå videre frem, og fra januar 1948 og fremefter har vi sammen med de konservative ført adskillige forhandlinger med statsministeren og udenrigsministeren om alle disse problemer. Vi fik, som tinget ønskede, i fjor vinter en udenrigspolitisk debat om spørgsmålet, og ved denne erklærede regeringen på Danmarks vegne, at vi ideologisk, folkeligt og kulturelt stod enige med Vestens lande. Vi var glade for, at vi var nået så vidt, men efter vor mening var det ikke nok. Vi ønskede at komme videre frem, og vi optog nye forhandlinger med regeringen. Disse forhandlinger og vel regeringens egen indstilling medførte, at vi kom i forhandling med Norden om et forsvarssamarbejde. Vi ved alle, hvor vanskelige disse forhandlinger har været, og det er forståeligt, at det var sådan. Sverige er gennem to krige nået igennem ved neutralitetspolitik, selvom det under sidste krig måtte tåle adskilligt i henseende til transporter o. lign., der ikke helt kan forenes med neutralitetspolitik. Norge gik med i krigen, regeringen måtte forlade landet, og Norges stilling er naturligt den, at det forstår, at hvis et lille land står alene i en sådan situation, da er kampen håbløs. Hvis man skal gøre sig håb om at undgå sådanne angreb eller eventuelt bekæmpe dem, da må man have samarbejde med stærkere magter, end de nordiske lande er.

I de forhandlinger, der førtes om dette spørgsmål, og som beviste, hvor mange fælles interesser Nordens folk har, nåede man ret nær sammen i udformningen af en forsvarspagt, men tilbage blev alligevel visse forhindringer, man ikke kunne nå over. Sverige ønskede et alliancefrit forbund, men med våbenleverancer ude fra. Norge ønskede udover dette at få godkendelse af og